

38. stjórnarfundur Vesturlandsskóga haldinn að Hvanneyri 27. okt. 2009 að Hvanneyrargötu 3, Hvanneyri.

Fundur haldinn með nefnd, sem er að endurskoða starfsemi landshlutaverkefna í skógrækt. Á fundinn mætti einnig stjórn Félags skógarbænda á Vesturlandi.

Fundurinn hófst kl. 11.00.

Fundarmenn: Frá nefndinni: Jón Birgir Jónsson, formaður nefndarinnar, Jón Geir Pétursson, Sveinn Runólfsson, Aðalsteinn Sigurgeirsson, Jón Loftsson og Svana Halldórsdóttir frá BÍ. Einnig var starfsmaður nefndarinnar, Níels Árni Lund á fundinum og gerði þar sérstaka fundargerð fyrir nefndina. Frá Félagi skógarbænda á Vesturlandi voru: Bergþóra Jónsdóttir, Hraundís Guðmundsdóttir og Þórarinn Svavarsson, sem einnig mætti sem stjórnarmaður Vesturlandsskóga. Frá Vesturlandsskógum: Skúli Alexandersson, Birgir Hauksson, Sigvaldi Ásgeirsson og Guðmundur Sigurðsson.

Jón Birgir Jónsson setti fundinn og kynnti verksvið nefndarinnar. Stjórnir Félag skógarbænda og Vesturlandsskóga kynntu svör við spurningum sem nefndin hafði lagt fyrir stjórnirnar. Fundarhlé var gert kl. 12.15 til 13.00. Vesturlandsskógar bauðu fundarmönnum til hádegisverðar í mötuneyti LBHÍ á Hvanneyri.

Svör stjórnar Vesturlandsskóga við erindi nefndarinnar:

Verkefni sem tilgreind eru í skipunarbréfi og umsögn Vesturlandsskóga um þau:

1.1. Skipulag og rekstur landshlutaverkefnanna.

- *Ein stjórn yfir öllum verkefnum?*

Stjórn heima í héraði tryggir betri samskipti við bændur og sveitarfélög og aðra, sem vinna þarf með í héraði.

- *Er eitthvað í lögum verkefnanna (95/2006), sem betur mætti fara eða ástæða til að breyta?*

Full ástæða gæti verið til að LHV tækju að sér verkefni eins og BGL og jafnvel fleiri verkefni, sem snerta landnýtingu og búskap.

- *Hvert er hlutverk stjórnna LHV?*

Hlutverk stjórnna LHV ætti að okkar dómi að vera að veita framkvæmdastjóra aðhald og stuðning og bæta það stuðningsnet, sem verkefni af þessu tagi er háð í starfsemi sinni.

- *Eiga að vera stjórnir?* Þessari spurningu verða aðrir að svara en stjórn verkefnisins.
- *Er eitthvað sem ástæða er til að endurskoða í samningum við skógarbændur?* Samningar við skógarbændur hafa nýlega verið endurskoðaðir.
- *Samræming verkefna innan landshlutaverkefnanna.* Nokkur skref hafa verið stigin í þessa átt, t.d. samræming taxta að verulegu leyti.
- *Samræmd framkvæmdaskráning, hvar stendur hún?* Framkvæmdaskráning hefur að einhverju leyti átt sér stað innan Grænsíðu og er þar samræmd. Til greina kemur að einfalda ferlið í samvinnu við Mógilsá.

- *Hvernig eru sambærileg verkefni framkvæmd í öðrum löndum? Sérstaklega mtt. Írland, Skotland og Nýja Sjáland*
- *Hvernig á stjórnarsýslu LHV að vera háttað? Það mættu vera virkari tengsl við sjávarútvegs – og landbúnaðarráðuneytið.*
- *Framkvæmdir verkefnanna – útboð eða taxtar? Hvorttveggja er í gangi. Plöntuframleiðslan er að langmestu leyti boðin út.*
- *Vantar árangurshvata? Árangurshvata mætti hafa í einhverju formi*
- *Setja raunhæf markmið til framtíðar. Gott mál. En þá verður líka að vera einhver framtíðarsýn varðandi fjárráð.*
- *Fela verkefnum önnur verkefni s.s. framkvæmdahlutverk Landgræðslunnar hvert á sínu svæði. Hið besta mál.*

1.2. Þáttur landshlutaverkefnanna í uppbyggingu atvinnulífs og byggðapróun.

- *Möguleikar til stækkunar verkefnanna. Er áhugi bænda fyrir hendi? Hversu mikið er raunhæft að stækka verkefnið á næstu árum? Nokkur fjöldi bænda er á biðlista og hinir, sem eru virkir hafa í raun aldrei allir fengið að spreyta sig af fullum kröftum. Hvað telja menn stærsta hvatann til þess að fólk taki þátt í verkefnunum? (t.d. atvinna, hagnaðarvon, skógræktaráhugi). Þessir þætti hafa ekki verið kannaðir skipulega meðal þátttakenda.*
- *Sjá menn samlegðaráhrif með öðrum skyldum verkefnum? Er rétt að sameina landshlutaverkefnin innbyrðis eða öðrum verkefnum/stofnunum? Teljum sameiningu verkefnanna ekki myndi skila umtalsverðum samlegðaráhrifum, enda vegalengdir miklar. Mikil samlegðaráhrif gætu náðst með því að LHV tækju að sér umsýslu BGL.*
- *Skógræktarverkefni og/eða byggðaverkefni – eru þessi markmið nægilega skýr? Fyrst og fremst sé um að ræða skógræktarverkefni, en sjálfkrafa byggðaverkefni.*
- *Uppbygging auðlindar. Mikilvægt hlutverk verkefnanna er að stuðla að uppbyggingu nýrrar auðlindar.*

1.3. Hlutverk landshlutaverkefnanna í viðbrögðum Íslands við loftslagsvandann og

hagvörnum. Binding kolefnis með skógrækt er tiltölulega hagkvæmur kostur og alþjóðlega viðurkennd mótvægisáðgerð gagnvart lofslagshlýnun.

1.4. Þarfir landshlutaverkefnanna á sviði rannsókna og nýsköpunar og til að auka framleiðni í ræktun skóga.

- *Þarfir og þátttaka landshlutaverkefnanna í rannsóknarstarfi að vera? Samstarf fyrst og fremst við Mógilsá, en einnig LBHÍ. Auka þarf fjárveitingar til rannsókna á vegum Mógilsár.*
- *Hvaða erfðaeefni á að nota, og hvernig er það ákveðið? Mikilvægt er að geta notað fræ af trjám, sem vaxin eru upp á Íslandi. Kynbætur innlands erfðaefnis eru mikilvægar. En auk þess þarf að vera vakandi fyrir því að fá hentugt erfðaeefni erlendis frá.*

1.5. Möguleikar á afsetningu afurða úr skógum.

- *Hver verður framtíðarnýting skógarauðlindarinnar. Ljóst er, að þessi auðlind verður æ eftirsóttari til hinna fjölbreyttustu þarfa.*

1.6. Náttúruverndarsjónarmið. Líta skal á náttúruna sem auðlind, sem umgangast beri með sjálfbærum hætti

1.7. Viðhorf til landnotkunar í íslenskum landbúnaði.

- *Þjappa timburframleiðslu saman á fá svæði, hvetja frekar til skjólbeltaræktar á öðrum svæðum, hvetja til endurheimt birkiskóga á enn öðrum svæðum o.s.frv.).*

Taka ber tillit til allra landnýtingarþátta og að skógrækt miðist við náttúrufar á hverjum stað.

Hvernig á að meðhöndla skógrækt í skipulagi – eru árekstrar um landnýtingu við hefðbundinn landbúnað? Ekki ætti að þurfa að greina á milli skógræktar og annarra landbúnaðarnota í skipulagsáætlunum enda engir árekstrar milli skógræktar og annars landbúnaðar..

- *Framkvæmdaleyfi, mat á umhverfisáhrifum og mat á umhverfisáhrifum áætlana. Skv. gildum úrskurði frá “Úrskurðarnefnd skipulags og byggingarmála” þarf ekki framkvæmdaleyfi til skógræktar og landgræðslu, nema lög um mat á umhverfisáhrifum geri skógrækt tilkynningarskylda. Skógrækt tekur ekki land varanlega úr annarri notkun. Æskilegt væri, að hægt væri að meta umhverfisáhrif skógræktar á áætlanastigi.*
- *Ytra skipulag: Hvernig er hægt að skipuleggja LHV í samræmi við aðrar gerðir landnotkunar ss. landbúnað, náttúruvernd, landslag og byggð? Skógrækt er hluti landbúnaðar. Taka þarf tillit til eignarréttarákvæðis stjórnarskrárinnar og laga, sem þrengja eignarréttinn. Skógrækt þarf að falla vel að landslagi.*

1.8. Fræðsla og menntun í skógrækt.

- *Er menntun/menntunarmöguleikar skógarbænda fullnægjandi? Menntunarmöguleikar í skógrækt eru í góðu horfi í dag.*

Önnur umræðuefni sem komið hafa fram eða óskað hefur verið að tekin verði til umræðu:

2.1. Á fyrirkomulag framlaga til bænda að haldast óbreytt? -hvað er greitt fyrir?

- *Greiðsla fyrir hektara frekar en plöntur? Halda hluta greiðslu eftir þar til árangur er ljós?*
- *Mishá framlög fyrir mismunandi skógrækt á mismunandi landsvæðum til að stýra skógrækt betur*

2.1.1. Er innra/ytra eftirlit og árangursmat verkefnanna fullnægjandi? Á þessu sviði mætti eflaust gera betur, en slíkt kostar peninga.

2.2. Eftirlitshlutverk Skógræktar ríkisins. Á það að vera? Ef svo, hvernig?

Á einhver annar aðili að hafa eftirlit (t.d. vottunaraðili)? Sr. væri eðlilegur eftirlits- og vottunaraðili.

- 2.3. **Innra skipulag: Skógræktaráætlanir fyrir einstakar jarðir. Hvaða kröfur á að gera til þeirra sem þær vinna og hvað eiga þær að innihalda?** Skógræktaráætlun þarf að vera leiðbeinandi fyrir skógarbóndann og gerð af fagmönnum.
- 2.4. **Umgengnisréttur innan skóga landshlutaverkefnanna.** Í samræmi við náttúrverndarlög.
- 2.5. **Erfðaefni.** Sama og 1.4
- 2.6. **Hvernig er staðið að fræðflun og hvernig ber að standa að fræðflun, ábyrgð skipulag kostnaður ?** Best væri, að Sr. hefði yfirumsjón með fræðflun og –umsýslu. Eðlilegt er að kostnaður við fræðflun og -umsýslu leggist ofan á verð plantna.
- 2.7. **Skuldbindingar styrkþega gagnvart samfélaginu svo sem meðhöndlun skógar og hirða, varanleiki skógarins. Endurgreiðsla ef skógi er eytt?** Um þetta þurfa að vera ákvæði í almennum skógræktarlögum.

Umræður um svörin urðu líflegar og málefnalegar. Um kl. 14.30 yfirgáfu stjórnir Vesturlandsskóga og Félags skógarbænda á Vesturlandi fundinn með nefndinni en nefndin starfaði áfram.

Að loknum fundi með nefndinni fundaði stjórn Vesturlandsskóga með starfsmönnum. Þar tilkynnti Skúli Alexandersson, að hann hefði tilkynnt landbúnaðar- og sjávarútvegsráðherra, að hann hefði ákveðið að hætta sem formaður stjórnar Vesturlandsskóga. Skúli þakkaði stjórnarmönnum og starfsmönnum gott samstarf þann tíma sem hann hefur verið stjórnarformaður. Fundarmenn þökkðu Skúla fyrir ánægjulegt samstarf og góð kynni þau ár, sem hann hefur gengt formennsku, en hann hefur verið formaður frá stofnun Vesturlandsskóga. Framkvæmdastjóri f.h. Vesturlandsskóga bauð stjórn og starfsmönnum til kaffiveitinga í Geirabakaríi að loknum fundi.

Gert á Hvanneyri 28. október 2009.

Guðmundur Sigurðsson
Fundarritari.